

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-726 /4177

Ankara

10 /9 /2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nce 25/8/2003 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

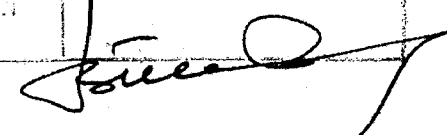
Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe

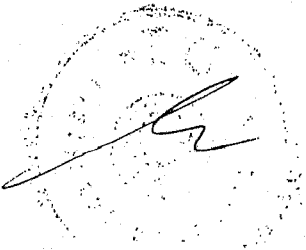
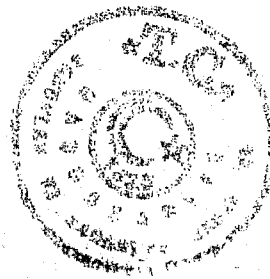
-Plan ve Bütçe	
-Dışışleri	
1.10.2003 1/675	
A. B.	
ERDOĞAN	

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti arasındaki ikili ilişkiler her geçen gün artmakta ve ticaret başta olmak üzere, her alana yayılmaktadır. İki ülke arasında imzalanan anlaşmalar ile, ekonomik ve ticari ilişkilerimizin alt yapısı oluşturulmaktadır. Türkiye'nin aday ülke olarak yer aldığı en önemli bölgesel entegrasyon hareketi olan Avrupa Birliği ile 01.01.1996 tarihinden itibaren gümrük birliği oluşturulmuştur. Letonya Cumhuriyeti 01.05.2004 tarihinden itibaren Avrupa Birliği üyesi olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması'nın esas amacı, iki ülke gümrük idareleri arasında işbirliğini kurmak ve daha da geliştirmek, bu suretle iki ülke arasında eşya ve yolcu akışını kolaylaştırmak ve teşvik etmek, her iki ülkenin ekonomik, mali çıkarlarına aykırı olan ve gümrük kanunlarına karşı işlenen suçlarla, daha etkin mücadele edebilmektir. Bu anlaşma ile gümrük idareleri arasında bilgi değişimi yanında, personel ve uzman değişimi, teknik konularda bilgi alışverişi mümkün olacaktır.

T/ 543

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE LETONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA GÜMRÜK KONULARINDA İŞBİRLİĞİ VE KARŞILIKLI YARDIM
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

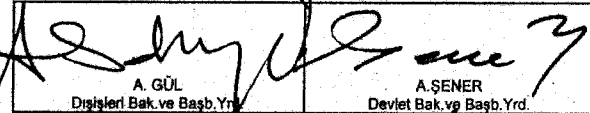
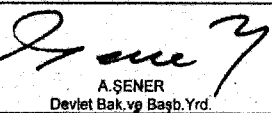
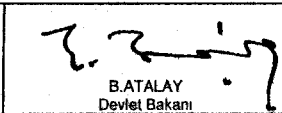
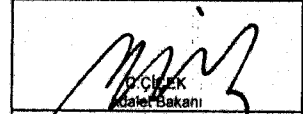
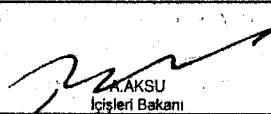
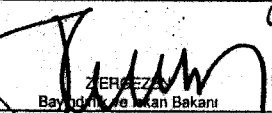
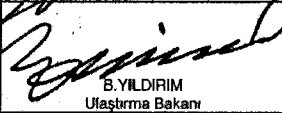
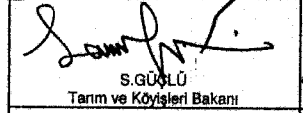
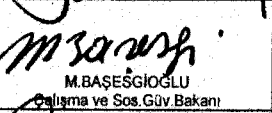
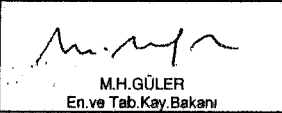
Madde 1- 5 Mayıs 2003 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. ŞENER Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 G. AKŞİT Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı
 D. ÇİÇEK Dışişleri Bakanı	 M.V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 K. ONAKTAN Maliye Bakanı
 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 Z. ERBEZ Bayındır ve Emlak Bakanı	 A. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S. GÜLLÜ Tarım ve Köylüleri Bakanı	 M. BAŞEŞGİOĞLU Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	 A. ÇOKKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-726

1186

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
LETONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
GÜMRÜK KONULARINDA İŞBİRLİĞİ VE KARŞILIKLI YARDIM
ANLAŞMASI

Anlaşma'da "Taraflar" olarak adlandırılan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti;

Gümrük mevzuatına karşı işlenen suçların, Devletlerinin ekonomik, ticari, mali, sosyal ve kültürel çıkarlarına zarar verdiğini dikkate alarak;

Yasaklama, kısıtlama ve kontrol hükümlerinin uygulanmasının yanı sıra, eşyanın ithalatında veya ihracatında Gümrük vergi, resim ve diğer harçlarının doğru ve tam olarak tahakkuk ve tahsilinin sağlanmasının önemini dikkate alarak;

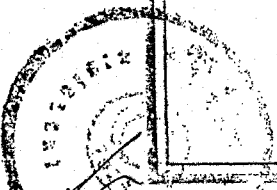
Gümrük mevzuatına karşı işlenen suçların önlenmesi, ve ithalat ve ihracat vergi, resim ve diğer harçlarının doğru ve tam olarak tahsilatının sağlanması çabalarının, Tarafların Gümrük İdarelerinin işbirliği ile daha etkili hale getirileceğini dikkate alarak;

Uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasadışı ticaretinin çapını ve artma eğilimini göz önüne alarak ve bunun kamu sağlığı ve toplum için bir tehlike teşkil ettiğini dikkate alarak;

İki taraflı karşılıklı yardımı teşvik eden uluslararası sözleşmeleri ve özellikle de Gümrük İşbirliği Konseyi'nin 5 Aralık 1953 tarihli Tavsiyelerini dikkate alarak;

Ayrıca, Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi'nin (New York, 30 Mart 1961) ve Birleşmiş Milletler Örgütü himayesinde hazırlanan Psikotrop Maddeler Sözleşmesi'nin (Viyana, 21 Şubat 1971) hükümlerinin yanı sıra Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Ticareti ile Mücadele Sözleşmesi'ni (Viyana, 19 Aralık 1988) de dikkate alarak;

Aşağıdaki konularda mutabakata varmışlardır:

TANIMLAR

MADDE 1

Bu Anlaşmada geçen:

- a) "Gümrük Mevzuatı" deyimi,
 - i) gümrük vergi, resim ve diğer harçlarının tahsili, teminat altına alınması veya geri ödenmesi,
 - ii) Gümrük İdarelerince uygulanan yasaklama, kısıtlama ve kontrol önlemleri dahil olmak üzere, eşyanın ithalat, ihracat ve transiti veya diğer gümrük işlemlerine ilişkin tüm yasal ve idari hükümler;
- b) "Gümrük vergileri ve resimleri" deyimi, eşyanın ithalatında veya ihracatında, veya ithalatıyla veya ihracatıyla ilgili olarak tahsil edilen ancak verilen hizmetlerin yaklaşık maliyet tutarı ile sınırlı olan ücret ve harçların dahil edilmediği Gümrük vergileri ve diğer tüm vergiler, resimler, ücretler veya diğer harçlar;
- c) "Gümrük Suçu" deyimi, Gümrük mevzuatının ihlali veya ihlal teşebbüsü;
- d) "Uyuşturucu Maddeler" deyimi, 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi'nin I ve II. Listelerinde sıralanan doğal veya sentetik menşeli maddeler;
- e) "Psikotrop Maddeler" deyimi, 1971 tarihli LTN Psikotrop Maddeler Sözleşmesi'nin I, II, III ve IV. Listelerinde sıralanan doğal veya sentetik esaslı maddeler;
- f) "Precursor" deyimi, 1988 tarihli BM Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Ticareti ile Mücadele Sözleşmesi'nin I. ve II. Listelerinde sıralanan, uyuşturucu ve psikotrop maddelerin üretiminde kullanılan kontrollü kimyasal maddeler;
- g) "Gümrük İdaresi" deyimi, Türkiye Cumhuriyeti'nde Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı, Letonya Cumhuriyetinde ise Devlet Gelir Servisi Ulusal Gümrük Kurulu;
- h) "Talepte bulunan İdare" deyimi, bu Anlaşma kapsamında bir yardım talebinde bulunan Gümrük İdaresi;
- i) "Talepte bulunulan İdare" deyimi, bu Anlaşma kapsamında bir yardım talebi alan Gümrük İdaresi;
- j) "Bilgi" deyimi, diğerlerinin yanı sıra, bilgisayar ortamında olsun veya olmasın, raporlar, kayıtlar, belge ve vesikalar ile bunların onaylı kopyaları veya diğer iletiler;
- k) "Kontrollü Teslimat" deyimi, suç işlenmesine iştirak eden kişileri teşhis etmek amacıyla, yasadışı ticarete konu olduğu bilinen veya bundan şüphe edilen eşyaların, Tarafların yetkili makamlarının kontrolü altında her iki tarafın topraklarına geçişine izin verme tekniği;
- l) "Kişi" deyimi gerçek veya tüzel bir kişi;

anlamına gelir.

ANLAŞMANIN KAPSAMI

MADDE 2

1. İşbu Anlaşma kapsamında Taraflardan herhangi biri tarafından sağlanan tüm yardımlar, iç mevzuatlarına uygun olarak ve Gümrük İdarelerinin yetkileri ve mevcut kaynakları dahilinde olur.
2. İşbu Anlaşmada yer alan hükümler uyarınca Tarafların Gümrük İdareleri, Gümrük suçlarının önlenmesinde, soruşturulmasında ve bu suçlarla mücadelede birbirleriyle işbirliğinde bulunup birbirlerine yardım ederler.
3. Bu anlaşma, gümrük vergi, resim ve diğer harçlarının tahsilatını öngörmez.

YARDIMIN KAPSAMI

MADDE 3

1. Taraflardan birinin Gümrük İdaresi'nin talebi üzerine, diğer Tarafın Gümrük İdaresi, aşağıdaki hususlar da dahil olmak üzere Gümrük mevzuatının uygulanmasında yardımcı olabilecek eldeki tüm bilgileri iletir:
 - a) gümrük vergi ve resimlerinin düzenli bir şekilde tahakkukunu sağlamak;
 - b) eşyanın gümrük kıymetinin doğru bir şekilde tahakkuku;
 - c) eşyanın tarife sınıflandırmasının ve kıymetinin tespiti.
2. Bu Anlaşma'da öngörülen yardım, diğer hususların yanında, aşağıdaki konulara ilişkin bilgileri kapsamaktadır:
 - a) Suçların önlenmesinde yararlı olabilecek uygulama faaliyetleri ve özellikle de suçlarla mücadelede kullanılan özel araçlar ;
 - b) Suç işlemede kullanılan yeni yöntemler;
 - c) Yeni uygulama yardımlarının ve tekniklerinin başarılı bir şekilde uygulanmasından kaynaklanan gözlem ve bulgular; ve
 - d) Yolcu ve yük işlemlerine ilişkin teknikler ve geliştirilmiş yöntemler.

BİLGİ VE BELGELERİN KARŞILIKLI DEĞİŞİMİ

MADDE 4

1. Her iki Taraf da, talep üzerine veya kendi inisiyatifiyle, gümrük mevzuatının düzgün bir şekilde uygulanmasının sağlanmasında ve gümrük suçlarının önlenmesinde, soruşturulmasında ve bu suçlarla mücadelede faydalı olabilecek eldeki tüm bilgi ve istihbaratları diğerini iletir.
2. Bir Tarafın Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Tarafın Gümrük İdaresi, gümrük ve sevkiyat belgelerinin kopyalarını, talep edildiğinde onaylı kopyalarını, ve talepte bulunan Tarafıta yürürlükte bulunan Gümrük mevzuatına karşı suç teşkil eden veya teşkil edebilecek olan, uygulanan veya planlanan eylemlerle ilgili bilgi verir.
3. Bir Tarafın Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Tarafın Gümrük İdaresi, talepte bulunan Tarafın Gümrük İdaresine yapılan beyanı desteklemek amacıyla ibraz edilen resmi belgelerin gerçekliğiyle ilgili bilgileri sağlar.

MADDE 5

1. Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Tarafın Gümrük İdaresi, aşağıdaki hususlara ilişkin bilgi sağlar:
 - a) Talepte bulunan Tarafın topraklarına ithal edilen eşyanın diğer Tarafın topraklarından yasalara uygun olarak ihraç edilip edilmediği;
 - b) Talepte bulunan Tarafın topraklarından ihraç edilen eşyanın diğer Tarafın topraklarına yasalara uygun olarak ithal edilip edilmediği.
2. Bu bilgiler, eşyaya uygulanan gümrükleme rejimini de kapsar.

MADDE 6

1. Talepte bulunulan Tarafın Gümrük İdaresi, talep edilen bilgiye sahip değilse, kendi topraklarında yürürlükte olan mevzuat çerçevesinde ve kendi hesabına hareket ediyormuş gibi, bu bilgiyi elde etmek için girişimlerde bulunur.
2. Talepte bulunan Tarafın Gümrük İdaresi, talepte bulunulan Tarafça benzer bir talep yapılmış olsa kendisi bunu yerine getiremeyecek ise, talebinde bu hususa dikkat çeker. Bu durumda, böyle bir talebin karşılanması talepte bulunulan Tarafın Gümrük İdaresinin takdirindedir.

MADDE 7

1. Belgelerin asılları, ancak belgelerin onaylı ya da tasdikli nüshaları yeterli olmadığında talep edilir. Belgelerin asılları, en kısa zaman içinde iade edilir.
2. Talep edilen bilgiler, Talepte bulunan Tarafın özellikle belgelerin asıllarını ya da kopyalarını talep etmemesi halinde, bilgisayar ortamında iletilebilir. Bilgisayar bazlı bilgiler temin edildiğinde, bu bilgiler, bunların yorumlanması ve kullanılması için gerekli açıklamaları da kapsar.

YARDIMA İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR

MADDE 8

Her iki Gümrük İdaresi de, kendi inisiyatifiyle veya talep üzerine, kendi mevzuatı dahilinde ve idari faaliyetlerine uygun olarak, aşağıdakiler üzerinde özel gözetim sağlarlar:

- a) Talepte bulunan Tarafın gümrük mevzuatını ara sıra veya alışkanlık olarak ihlal ettiğinden şüphelenilen kişilerin hareketleri, özellikle de topraklarına girişi ve topraklarından çıkışı;
- b) Talepte bulunan idare tarafından, o Tarafta önemli yasadışı ticarete sebebiyet verdiği bildirilen eşyaların şüpheli hareketleri;
- c) Talepte bulunan Tarafta önemli yasadışı ticarete ilişkin gümrük suçlarının işlenmesinde kullanılabilecek eşyaların depolanmasında kullanılan yerler;
- d) Gümrük suçu işlemede kullanıldığı bilinen veya kullanıldığından şüphelenilen taşıma araçları.

Bu gözetimin sonuçları diğer Gümrük İdaresine iletilir.

HASSAS EŞYANIN YASADIŞI TİCARETİNE İLİŞKİN BİLGİLER

MADDE 9

1. Gümrük İdareleri, kendi inisiyatifleriyle veya talep üzerine, birakıt Tarafın gümrük mevzuatına karşı suç teşkil eden veya edebilecek olan, tasarlanan veya gerçekleştirilen, aşağıda belirtilenlerle ilgili her türlü eylem hakkında birbirlerine bilgi sağlarlar:
 - a) Silah, füze, patlayıcı ve nükleer maddelerin yasadışı ticareti;
 - b) Önemli tarihi, kültürel veya arkeolojik değer taşıyan sanat eserlerinin yasadışı ticareti;
 - c) Uyuşturucu ve psicotrop maddeler, "precursor"lar ve zehirli maddelerin yanı sıra, çevre ve kamu sağlığı için tehlikeli maddelerin yasadışı ticareti;
2. Bu Madde kapsamında alınan bilgiler, talep eden Tarafın ilgili hükümet birimlerine iletilir. Ancak, bu bilgiler, üçüncü ülkelere iletilmez.

TALEPLERİN İLETİLMESİ

MADDE 10

1. Anlaşmada öngörülen işbirliği ve karşılıklı yardım alışverişi, doğrudan Gümrük İdareleri arasında sağlanır. Gümrük İdareleri, bu amaca hizmet edecek belgeler üzerinde karşılıklı mutabakata varırlar.
2. Bu Anlaşma kapsamındaki talepler yazılı olarak ve gerekli görülen belgelerle birlikte yapılır. İstisnai durumlarda, sözlü talepler de yapılabilir, ancak hemen yazılı olarak teyit edilir.
3. Bu Maddenin 1. Fıkrası kapsamında yapılan talepler aşağıdaki ayrıntıları içerir:
 - a) Talepte bulunan Gümrük İdaresinin adı;
 - b) Varsa Talep edilen tedbir;
 - c) Talebin konusu ve nedeni;
 - d) Talebin konusu ile ilgili kanunlar ve diğer yasal düzenlemeler;
 - e) Soruşturmaya dahil olan gerçek ve tüzel kişilerle ilgili bilgi;
 - f) Talebin konusuna ve amacına ilişkin bilgilerin özeti.
4. Talepler, Talepte bulunulan Tarafın resmi dilinde, İngilizce veya Fransızca dillerinde yapılır.
5. Bu Anlaşma'nın uygulanması için, Tarafların Gümrük İdareleri, haberleşmelerden sorumlu görevlileri tayin eder ve bu görevlilerin ad, unvan, e-posta adresi, telefon ve faks numaralarını içeren listeleri birbirlerine verirler. Gümrük İdareleri, teftiş birimlerinin birbirleri ile doğrudan irtibat halinde olmalarını da sağlayabilirler.

GÜMRÜK SORUŞTIRMALARI

MADDE 11

1. Taraflardan birinin Gümrük İdaresi talep ederse, diğer Tarafın Gümrük İdaresi, Talepte bulunan Tarafın topraklarında yürürlükte bulunan Gümrük mevzuatını ihlal eden veya edebilecek olan işlemlerle ilgili soruşturma başlatır. Bu soruşturmanın sonuçlarını da Talepte bulunan Tarafa bildirir.
2. Bu soruşturmalar, Talepte bulunan Taraf Devletin topraklarında yürürlükte bulunan mevzuat çerçevesinde yürütülür. Talepte bulunulan Gümrük İdaresi, kendi hesabına çalışıyormuş gibi hareket eder.
3. Talepte bulunulan idare, talep edilen bilgiye sahip değilse, ulusal yasal ve idari hükümleri çerçevesinde, ya
 - a) bu bilgiyi elde etmek için inceleme başlatır yada;
 - b) talebi hemen ilgili kuruma iletir, ya da;
 - c) ilgili makamın hangisi olduğunu bildirir.
4. Özel durumlarda, Taraflardan birinin Gümrük İdaresi'nin yetkilileri, diğer Tarafın Gümrük İdaresinin rızasıyla, talepte bulunan Tarafın Gümrük mevzuatına karşı işlenen suçların teftişi sırasında diğer Taraf topraklarında hazır bulunabilir.
5. Talepte bulunan Tarafın Gümrük İdaresinin bir görevlisi, Paragraf (3) uyarınca, Talepte bulunulan Tarafın topraklarında ancak danışman sıfatıyla bulunabilir ve hiç bir şekilde soruşturmaya fiilen katılamaz, sorgulanan kişilerle görüşemez veya araştırma ile ilgili faaliyetlerde rol alamaz.

BİLGİ VE BELGELERİN KULLANIMI

MADDE 12

1. Bu Anlaşma kapsamında alınan bilgi ve belgeler, idari ve adli işlemler ile soruşturma işlemleri sırasında kullanılabilir. Bilgi ve belgeler, bunları sağlayan Gümrük İdaresi'nin rızasını yazılı olarak ifade ettiği ve bunları alan Tarafın Gümrük İdaresine ilişkin mevzuatın böyle bir kullanıma izin verdiği haller dışında, yalnızca bu Anlaşma'da belirtilen amaçlar için kullanılabilir.
2. Bu Anlaşma kapsamında yapılan her türlü talep, ve her ne şekilde olursa olsun, temin edilen bilgi ve istihbaratlar gizlilik niteliğine sahiptir. Bunlar gizli tutulur ve en azından Talepte bulunan Tarafın ulusal mevzuatı uyarınca aynı tür bilgi ve istihbarata sağlanan koruma ve gizlilikten yararlanır.

UZMAN VE TANIKLAR

MADDE 13

1. Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Tarafın Gümrük İdaresi, memurlarının diğer Taraf topraklarındaki adli veya idari işlemlerde uzman veya tanık olarak hazır bulunmalarına ve bu işlemlerde zaruri görülen dosyaları, belgeleri yada diğer materyalleri yada bunların onaylı suretlerini temin etmelerine izin verilir.
2. Talepte bulunan Tarafın Gümrük İdaresi, bu Maddenin 1. Fıkrası uyarınca topraklarında bulunan diğer Taraf memurlarının orada bulundukları süre içerisinde kişisel güvenliklerini sağlamak için gerekli bütün tedbirleri almak zorundadır. Bu memurların tüm masrafları Talep eden tarafın Gümrük İdaresi tarafından karşılanır.

YARDIM SAĞLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN İSTİSNALARI

MADDE 14

1. Talepte bulunulan İdare, talep edilen yardımın kendi Tarafının kamu politikasına veya egemenliğine, güvenliğine veya diğer elzem çıkarlarına zarar verebileceğine veya endüstriyel, ticari ve mesleki gizliliğini bozacağına yada ulusal mevzuatıyla uyumsuz olacağına kanaat getirirse, yardım sağlamayı reddedilebilir veya ancak belli şartlar yerine getirilirse bu yardımı sağlayabilir.
2. Yardım talebi reddedilirse, reddetme nedeni gecikilmeden Talepte bulunan Gümrük İdaresine yazılı olarak bildirilir.

TEKNİK YARDIM

MADDE 15

1. Talep üzerine, talepte bulunulan idare, bir gümrük suçuna ilişkin incelemelerle ilgili gümrük mevzuat ve usulleri hakkındaki tüm bilgileri temin eder.
2. Gümrük İdareleri, üzerinde mutabakata vardıkları bir programla, aşağıdaki hususlar da dahil olmak üzere, birbirlerine teknik yardım sağlarlar:
 - a) Kontrol için teknik ekipman kullanımında bilgi ve tecrübe alışverişi;
 - b) Gümrük memurlarının eğitimi ;
 - c) Gümrük konularında uzman değişimi;
 - d) Gümrük mevzuatının etkili bir biçimde uygulanması ile ilgili özel, bilimsel ve teknik bilgi alışverişi.
 - e) gümrük suçlarının işlenmesindeki yeni trendler, araçlar ve yöntemler.

MASRAFLAR

MADDE 16

1. Taraflar, hükümet çalışanları dışındaki tanık harcamaları, uzman ücretleri ve çevirmen masrafları hariç olmak üzere işbu Anlaşma'nın uygulanması sonucu ortaya çıkan masrafların geri ödenmesine ilişkin tüm taleplerinden vazgeçerler.
2. Talebin yerine getirilmesi için önemli ve olağandışı harcamalar gerekirse, Taraflar, talebin yerine getirileceği şartları ve masrafları karşılama şeklini belirlemek üzere birbirlerine danışacaktır.
3. Bu Anlaşma'nın 15. Maddesinin uygulanmasından doğan masraflar, Gümrük İdareleri arasında yapılacak ek müzakerelere tabidir.

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE FESİH

MADDE 17

1. Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli anayasal veya ulusal işlemlerin yerine getirildiğini diplomatik kanallardan birbirlerine tebliğ etmelerini takip eden otuzuncu gün yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma, belirsiz bir süre yürürlükte kalır. Bu Anlaşma, Taraflardan herhangi birinin diplomatik kanallardan yazılı olarak bu Anlaşmanın feshedilmesini istediğini diğer Tarafa iletmesinden üç ay sonra feshedilir. Anlaşmanın feshedildiği tarihte sürdürülmekte olan işlemler, Anlaşma hükümleri gereğince tamamlanır.

Bu Anlaşma Ankara'da 5 Mayıs 2003 tarihinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Letonca ve İngilizce dillerinde üç orijinal nüsha halinde imzalanmıştır. Metinler arasında yorum farklılığı olması halinde İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

LETONYA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

